

Orienteringssak

Dokumentnr.: 18/00398-21

Saksbehandler: Helge Eide

Dato: 22.05.2018

Sak nr.	Behandles av:	Møtedato
	Hovedstyret	28.05.2018

OPPSUMMERING AV HØRINGSUTTALELSER TIL EKSPERTUTVALGET SOM HAR UTREDET DESENTRALISERING AV OPPGAVER TIL FYLKESKOMMUNENE

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksframstilling

1. FYLKESKOMMUNENE

Fylkeskommunene slutter seg gjennomgående til de prinsipper, retningslinjer og vurderinger ekspertutvalget har lagt til grunn.

Det understrekes at oppgavene som foreslås overført vil styrke fylkeskommunenes mulighet til å lykkes som regionale samfunnsutviklere, og at forslagene vil desentralisere makt, tydeliggjøre politisk ansvar og styrke fylkesdemokratiet.

Mange fylkeskommuner understreker at regjeringen bør legge frem et samlet opplegg for oppfølgingen av ekspertutvalgets forslag.

Mange understreker også at de oppgaver som overføres må fullfinansieres.

Fylkeskommunene trekker også frem ytterligere oppgaver som bør vurderes. Bl.a. nevner Trøndelag og Møre og Romsdal at et samlet ansvar for skoleskyss, kollektivtransport og helsetransport vil kunne gi samordningsgevinster og mer brukervennlige løsninger. Finnmark trekker frem at ekspertutvalget kunne gått lengre når det gjelder ressursforvaltning. Flere fylkeskommuner understreker behovet for at fylkeskommunenes rolle i internasjonalt arbeid styrkes. Også brann- og ulykkesberedskap fremheves av flere fylkeskommuner.

2. KOMMUNENE

2.1 STORBYKOMMUNENE (de 10 største) OG KS STORBYNETTVERK

De fleste av de 10 største bykommunene har avgitt egne høringsuttalelser. Oslo kommune er som kjent også fylkeskommune. I tillegg har KS storbynettverk sendt egen høringsuttalelse som en oppsummering av hva de 7 kommunene i dette nettverket mener (følger vedlagt). Her gjengis hovedpunktene i denne uttalelsen, som også i hovedsak er dekkende for synspunkter i de fleste av uttalelsene fra bykommunene hver for seg.

Storbyene slutter seg til hovedlinjene i utvalgets forslag, og mener det er viktig at de nye regionene gis nye oppgaver og får nødvendig robusthet og legitimitet. Men storbyene er uenig i noen sentrale forslag i rapporten.

Storbyene mener at utvalget burde ha hatt som mandat å diskutere generalistkommunepriippet, og bl.a. sett på storbyenes mulighet til å løse oppgaver som vurderes lagt til fylkeskommunalt nivå. Storbyene er positive til at fylkene kan få flere oppgaver innen kulturområdet, men mener at disse vurderingene bør gjøre i forbindelse med kulturmeldingen som kommer høsten 2020.

Storbyene mener at hoveddelen av dagens midler i Forskningsrådet og Innovasjon Norge fortsatt bør være landsdekkende og nasjonalt søkbare.

Storbyene er uenige i at ansvaret for barnevern som ligger til Bufetat overføres til fylkeskommunalt nivå.

Storbyene er enig i behovet for forbedringer av samhandlingen mellom staten på regionnivå og fylkeskommunene, men understreker at det ikke må føre til fylkeskommunale «overkommuner».

2.2 KOMMUNENE FOR ØVRIG

Vel 100 kommuner og 15 regionråd har avgitt høringsuttalelse.

Det er vanskelig å gi et samlet bilde av kommunenes høringsuttalelser, men hovedinntrykket er at svært mange slutter seg til hovedtrekkene i ekspertutvalgets innstilling. Mange gir sin støtte til høringsuttalelsen fra hovedstyret i KS.

Det uttrykkes en del skepsis til overføring av bosettingsarbeidet i IMDi til fylkeskommunene, og også til å utrede nærmere overføring av kommunenes oppgaver innenfor barnevern til fylkeskommunene. Det er også motstand mot forslagene som styrker fylkeskommunenes rolle i den regionale planleggingen.

3. NOEN ANDRE HØRINGSINSTANSER

3.1 BERØRTE STATLIGE ETATER

IMDi støtter regionreformens mål om å styrke fylkeskommunenes samfunnsutviklerrolle, men mener at en overføring av oppgaver på IMDis arbeidsområde vil svekke den nasjonale samordningen på integreringsfeltet, øke ressursbruken og fragmentere den totale oppgaveløsningen.

Kompetanse Norge mener at hensynet til kvalitet, likeverdig tilbud og effektivitet i kompetansepolitikken tilsier et sterkt nasjonalt grep om kompetansepolitikken. Tett nasjonalt partssamarbeid og et eget direktorat med ansvar for kompetansepolitikk er sentrale forutsetninger for å lykkes.

Statped mener at videre vurdering av Statped bør skje i forbindelse med behandlingen av Nordahl-utvalgets rapport. Der skal nye modeller for det spesialpedagogiske feltet vurderes, og det vil da også være naturlig å vurdere Statpeds fremtidige mandat.

Distriktssenteret mener at senteret bør bestå som et nasjonalt kompetansesenter.

Siva støtter ikke forslaget om at dets virksomhet kan overføres fylkeskommunene. For at Norge og regjeringen effektivt skal nå målene for norsk næringspolitikk, mener Siva at de næringsrettede virkemidlene bør ha en nasjonal overbygning, et nasjonalt nettverk og nasjonal konkurranse om offentlige ressurser og innsats.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) støtter ikke forslaget om flytting av direktoratets oppgaver på områdene barnevern, familievern og adopsjon til fylkesnivået. Bufdir mener at både barnevernets andrelinje, familievernet og adopsjonsområdet fortsatt bør være organisert og driftes på nasjonalt nivå.

Også fylkesmennenes arbeidsutvalg og de fylkesmennene som har uttalt seg er negative til forslaget.

3.2 ARBEIDSTAKERORGANISASJONER

3.2.1 LO

LO ønsker å styrke det folkevalgte regionale nivået. Fylkeskommunens rolle som samfunnsutbygger må styrkes og videreutvikles. LO mener imidlertid at rapporten bærer preg av at konsekvensene av oppgaveflyttingene ikke er tilstrekkelig utredet. LO mener derfor at en rekke forslag bør utredes nærmere. På en del områder markerer LO at man er imot eller skeptisk til overføring av de foreslåtte oppgaver.

3.2.2 AKADEMIKERNE

Akademikerne er enig i hovedprinsippene utvalget har lagt til grunn, men mener at hvert enkelt område som skal overføres må utredes videre. Det er nødvendig med reell styrking av fagmiljøene i regionene. Akademikerne mener at virkemiddelapparatet for forskning og innovasjon bør forbli organisert på nasjonalt nivå. Det er ellers viktig med gode prosesser med de ansatte for å få til vellykkede endringer.

3.3 KULTURLIVET

Norsk teater- og orkesterforening (NTO), som representerer de profesjonelle teatre og orkestre, finner ingen holdbare kulturpolitiske begrunnelser for å overføre finansieringsansvaret på et område der politisk makt allerede er delt mellom tre forvaltningsnivåer, og hvor den kunstfaglige beslutningsmyndigheten allerede er desentralisert til selvstendige institusjoner med kunstneriske ledere på åremål. Musikk- og sceneinstitusjonene må ikke reduseres til midler for å utvikle de nye fylkeskommunene. Dagens landsdekkende nettverk av profesjonelle kunst- og kulturinstitusjoner utgjør uunnværlige demokratiske fellesarenaer for fri ytring, kritisk refleksjon, meningsutveksling og kulturell og menneskelig innsikt.

Norges Museumsforbund er tilsvarende skeptisk.

Mange høringsinstanser gir uttrykk for at endringer på kulturlivets område må behandles i kulturmeldingen som er bebudet til høsten.

3.4 SAMFERDSEL

NHO Transport mener at å gi fylkeskommunene ansvar for lokal persontrafikk med tog kan være en god løsning med sikte på å få til et sømløst lokalt og regionalt kollektivtilbud. NHO sjøfart mener at dersom felles vegadministrasjon avvikles, må fylkeskommunene gis incentiver til å samarbeide om og samordne fergeinnkjøp.

Kollektivtrafikkforeningen støtter at fylkeskommunene overtar ansvaret for lokal persontrafikk med tog, med sikte på et mer sømløst tilbud. Foreningen mener at det da vil være behov for en sentral instans som fastsetter overordnede rutemodeller og som sikrer en helhetlig utnyttelse av infrastrukturen. Man mener videre at ved avvikling av sams vegadministrasjon bør fylkeskommunene overta ansvaret for riksvegferjene med sikte på en samordning og effektivisering av innkjøpsfunksjonen. Også kollektivtrafikkforeningen mener at fylkeskommunene bør få et samlet ansvar for skoleskyss, kollektivtrafikk og helsetransport.

Jernbanedirektoratet mener at det må være samme forvaltningsorgan som må ha ansvaret for å utrede, foreslå og planlegge det fremtidige jernbanetilbudet i Norge, og går imot at fylkeskommunene får ansvaret for lokal persontrafikk med tog.

3.5 FORSKNING

Norges forskningsråd (NFR) mener at ekspertutvalgets forslag vil gi et fragmentert forsknings- og innovasjonssystem. Hvis FoU-investeringer gjøres uavhengige av hverandre frykter NFR at det vil bli en FoU-portefølje som ikke er optimal, verken i regional, nasjonal eller internasjonal sammenheng. En rekke regionale forskningsinstitusjoner støtter utvalgets forslag om å flytte næringsrettede forskningsmidler til regionale forskningsfond. Dette ses i sammenheng med forslaget om å overføre oppdragsansvaret for halvparten av midlene til Innovasjon Norge. Sammen med andre fylkeskommunale virkemidler vil dette gi fylkeskommunene bedre mulighet til koordinering på regionalt nivå.

3.6 ANDRE

Mange nærbutikker i distriktene er opptatt av at programmet Merkur som nå er tenkt lagt til Distriktsenteret opprettholdes.

Det er også en lang rekke brukere og foreldre til brukere av Statped som advarer mot overflytting av Statpeds oppgaver.

4. GENERELT

Det er mange høringsinstanser som gir uttrykk for å støtte til hovedlinjene i ekspertutvalgets forslag, men som har motforestillinger på det eller de område(r) som berører dem mest.

Lasse Hansen

Helge Eide